

خلاقیت - آسان است

محمد رضا حشمتی

خلاقیت به معنی اختراع یک چیز کاملاً جدید نیست، بلکه به وجود آوردن یک سری ارتباطات هم‌سوست. این مهم نیست که ما چه کسی هستیم، مهم این است که چگونه عمل می‌کنیم. آن‌چه در زمینه‌سازی خلاقیت نیاز داریم، این است که به وجود چندین راه‌حل برای هر مسئله قائل باشیم. ما معلمان باید به دانش‌آموزان خود اجازه‌ سرزندگی و کنجکاوی بدهیم و در مقابل پاسخ‌های آن‌ها انعطاف‌پذیر باشیم. متأسفانه، گاهی رفتارهای ما به شکلی است که مانع بروز خلاقیت دانش‌آموزان می‌شود. برای مثال اگر دانش‌آموزی در کلاس ادبیات، در ساختن جمله یا بیت شعری بدیع و یا نوشتن انشا با استفاده از لغات تازه آموخته شده توجهی نکند، یا حتی اگر دانش‌آموزی سعی کند جواب سؤال را مانند معلم یا کتاب ندهد و از نیروی ذهنی و خلاقانه خود کمک بگیرد و جوابی جدید بدهد، نباید با پرخاش معلم مواجه شود که: «جواب سؤال را نخوانده‌ای و بلد نیستی!»

خلاقیت می‌تواند به وسیلهٔ ما معلمان در دانش‌آموزان شکوفا شود و یا از بین برود. بنابراین، لازم است محیط و فضای مساعدی برای رشد و پرورش قوهٔ خلاقیت دانش‌آموزان فراهم شود. خلاقیت را نمی‌توان با فشار ایجاد کرد، بلکه باید اجازه داد تا خود ظهور کند. همان‌گونه که کشاورز نمی‌تواند جوانه را از دانه بیرون بیاورد، اما می‌تواند شرایط مناسبی برای رشد دانه فراهم آورد، در مورد خلاقیت نیز همین شرایط صادق است. باید زمینه‌ای مساعد برای رشد و توسعهٔ خلاقیت دانش‌آموزان مهیا ساخت. استفادهٔ زیاد ما از پرسش‌های همگرا که قالبی و غیرقابل انعطاف و از پیش تعیین شده است، یکی از مهم‌ترین موانع بروز خلاقیت به شمار می‌رود.

دوستان! فراموش نکنیم که ما برای تحقق بسیاری از فعالیت‌ها «نیاز به تزریق منابع نداریم، بلکه نیاز به رفع موانع داریم». می‌توان با فراهم کردن امنیت روانی و آزادی، احتمال بروز و ظهور خلاقیت سازنده را افزایش داد.

در این شماره، ویژه‌نامهٔ خلاقیت به زبان ساده ارائه می‌شود تا شاهدهی باشد بر این مدعا که اگر نگاه ما به مقولهٔ خلاقیت تغییر کند، امکان بروز و ظهور آن امری ساده و سهل خواهد بود.